

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Kutseõpetaja õppekava

Laura Lannusalu

TERVISHOIUALASTE ERIALADE ÕPINGUTE KATKESTAMISE PÕHJUSED JA
ENNETUSMEETMED ÕPINGUD KATKESTANUD ÕPPIJATE VAATEST
Bakalaureusetöö

Juhendaja: haridusteaduste nooremteadur Kerli Kõiv

Tartu 2025

Kokkuvõte

Tervishoiualaste erialade õpingute katkestamise põhjused ja ennetusmeetmed õpingud katkestanud õppijate vaatest

Tervishoiuvaldkonna erialaste õpingute katkestamine on märkimisväärseks probleemiks, mis põhjustab tööjõupuudust. Bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada õpilaste väljalangemise põhjused tervishoiualasest õppest ning õppijate poolt tajutud väljalangemise ennetusmeetmed. Uuringu eesmärgist lähtudes kasutati uuringu läbi viimiseks kvalitatiivset uurimisviisi. Andmete kogumiseks viidi läbi poolstruktureeritud individuaalintervjuud kuue õpingud katkestanud inimesega. Andmete analüüsimiseks kasutati induktiivset lähenemist. Uuringu tulemustest selgus, et õpilased katkestasid õpingud mitmel erinevalt põhjusel, sealhulgas eriala sobimatus, ajapuudus, tervise probleemid, liigne koormust, praktikakorralduse sobimatus ning rahalised raskused. Õpingute katkestamise ennetusmeetmetena toodi esile efektiivset ajaplaneerimist, mitmekesiseid õppemeetodeid ja kaasaegsemat õppekorraldust, vaimse tervise tuge ning finantsilist toetust. Võtmesõnad: õpingute katkestamine, tervishoiualane õpe, ennetusmeetmed

Abstract

Interruption reasons of studies of health-related fields and prevention measures from the perspective of students who have interrupted their studies

The interruption rate from professional studies in the health sector is a significant problem causing labour shortages. The aim of the thesis was to identify the causes of student interruption from health studies and the prevention measures perceived by students. In line with the aim of the study, a qualitative research approach was used to conduct the study. Semi-structured individual interviews were conducted with six students who had interrupted their studies to collect data. An inductive approach was used to analyse the data. The results of the study revealed that students interrupted their studies for a variety of reasons. Reasons given for study interruption included unsuitability, lack of time, health problems, excessive workload, problems with the traineeship and financial difficulties. Effective time planning, diversified learning methods and more modern learning organisation, mental health support and financial support were highlighted as preventive measures to reduce interruptions. Keywords: interruption of studies, healthcare education, prevention measures

Sisukord

Sissejuhatus	4
Teoreetiline ülevaade	5
Tervishoiualane õpe.....	5
Erialase õppe katkestamine ning selle riskitegurid.....	6
Väljalangevuse ennetamine ning selle kaitsetegurid	7
Metoodika.....	9
Valim	9
Andmekogumine	10
Andmeanalüüs	11
Tulemused	12
Tervishoiualaste erialade õpingute katkestamise põhjused	12
Õpingute katkestamise võimalikud ennetusmeetmed.....	15
Arutelu.....	18
Tänuõnad	21
Autorsuse kinnitus.....	21
Kasutatud kirjandus.....	22
Lisa 1. Intervjuu kava	
Lisa 2. Esimese uurimisküsimuse kategooriad ja koodid	
Lisa 3. Teise uurimisküsimuse kategooriad ja koodid	
Lisa 4. Kodeerimise väljavõte QCAmap keskkonnast	
Lisa 5. Kaaskodeerimise väljavõte QCAmap keskkonnast	

Sissejuhatus

Euroopa Liidu tasemel peetakse varajase haridussüsteemist lahkumise ja väljalangemise all silmas haridustee lõpetamata jätmist või kutseoskust kinnitava kvalifikatsiooni või lõputunnistuse saamata jäämist (Cedefop, 2016a). Koolist väljalangemise määr on oluline riigi haridussüsteemi mõõdupuu, mille kõrge tase peegeldab süsteemseid probleeme (Önan & Yildirimer, 2023).

Koolist väljalangemine on mitmetahuline probleem, mida kujundavad individuaalsete ning ühiskondlike tegurite koosmõju (Urwin *et al.*, 2010; Önan & Yildirimer, 2023).

Õpingute katkestamise põhjusteks võivad olla isiklikud asjaolud, nagu ebapiisav õpipädevus, õpilase vähenenud huvi eriala vastu, tervisega seotud probleemid ja peredünaamika, kooliga seotud asjaolud, nagu konfliktid õpetajatega ja õpetajate ebaprofessionaalsus, ning majanduslikud asjaolud, sealhulgas raskendatud rahaline toimetulek ja vajadus tööle asumiseks (Beilmann & Espenberg, 2015; Jaggo, 2019). Väljalangevuse põhjuste uurimiseks on läbi viidud mitmesuguseid uuringuid (Beilmann & Espenberg, 2015; Dewberry, & Jackson, 2018; Griswold, 2014; Salmi *et al.*, 2019), millest nähtub, et õpingute katkestamise põhjused on eri õppevaldkondades märkimisväärselt sarnased. Väljalangemine tervise valdkonna erialadelt on väga aktuaalne teema tulenevalt selle eriala spetsialistide suurest vajadusest ühiskonnas. Tervishoiutöötajate puuduse tõttu seisvad inimesed silmitsi olukorraga, kus tervishoiuteenuse kättesaadavus ning kvaliteet ei pruugi vastata nende ootustele (Riigikontroll, 2022).

Tervishoiutöötajate puudus, suurenenud vajadus tervishoiuteenuste järele ning järjest kasvav töökoormus on võimendanud ülemaailmset tervishoiu valdkonna tööjõukriisi (Arenguseire Keskus, 2025; Leemet & Mets, 2024). Riigikontrolli (2022) auditist nähtub, et tervishoiutöötajad seisavad erinevate kriiside tõttu silmitsi suuremate väljakutsega, mis põhjustavad töötajate puudust, liigset töökoormust ja suuremat läbipõlemise ohtu. Leemet ja Mets (2024) sõnul on Eesti tervishoiusüsteemis järgmise kümne aasta jooksul tekkimas olukord, kus uute spetsialistide vajadus ületab tasemeõppes lõpetajate arvu, mis tähendab, et prognoositav tööjõu hulk peaks olema umbes 7700 inimest, kuid lõpetajaid on samal ajal 6400. Tervishoiu erialal õppijate väljalangevust soodustavate tegurite uurimine võimaldab tuvastada väljalangevuse põhjused ning sellest tulenevalt on õppeasutustel võimalik parandada olemasolevate erialade õppekorraldust ja soodustada õppes püsijäämist.

Käesoleva bakalaureusetöö teoreetilistes osas antakse ülevaade tervishoiualasest õppest, kirjeldatakse õppijate riski- ja kaitsetegureid kutsealases õppes. Seejärel tutvustatakse

uurimistöös rakendatud meetodikat, sealhulgas valimit, andmete kogumist ning andmete analüüsi. Töö viimases osas esitletakse uurimuse tulemusi ning tuuakse välja andmetel tuginevad järeldused.

Teoreetiline ülevaade

Tervishoiualane õpe

Tervishoiusüsteem on terviklik struktuur, mis hõlmab endas kõiki tegevusi ja teenuseid, mille eesmärgiks on parandada, säilitada ning taastada inimese tervist, hõlmates haiguste ennetamist, diagnoosimist, ravi ning taastusravi (Maailma Terviseorganisatsioon, 2000). Esmatasandi tervishoid on kõikehõlmav strateegia, mis keskendub individuaalsete, perede ning kogukondade tervisevajadustele ja -elistustele, pakkudes erinevaid teenuseid nende toetamiseks (Maailma Terviseorganisatsioon & Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Lastefond, 2018).

Tervishoiusüsteem koosneb tervishoiuasutustest, tervishoiutöötajatest ja erinevatest tervishoiuteenustest (Maailma Terviseorganisatsioon, 2000). Tervishoiuteenuste osutamine on personalipuuduse tõttu märkimisväärselt takistatud (Riigikontroll, 2022). Sellest tulenevalt on tervishoiualane haridus väga oluline valdkond, sest see keskendub tervishoiutöötajate praktiliste oskuste ja teadmiste arendamisele. Erialase hariduse eesmärgiks on koolitada spetsialiste, kes on võimelised osutama kvaliteetseid tervishoiuteenuseid erinevates tervishoiuasutustes.

Tervishoiutöötajate kättesaadavuse, tulemuslikkuse ja oskusteabe parandamine koos erinevate ekspertide kaasamisega toob kaasa suurema tegevuse tõhususe ja parema vastavuse kogukonna nõudmistele (Maailma Terviseorganisatsioon & Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Lastefond, 2020). Ülemaailmses Maailma Terviseorganisatsiooni (2016) strateegias rõhutatakse haridusprogrammide maailmaturuga vastavusse viimise olulisust, keskendudes samal ajal ekspertide arendamisele ühiskondlike probleemide lahendamiseks.

Töö autor käsitleb antud bakalaureusetöös tervishoiualaste erialadena arsti, õe, ämmaemanda, füsioteraapia, hooldaja, erakorralise meditsiini tehniku, massööri, lapsehoidja, tegevusjuhendaja ning podoloogi eriala. Eestis pakuvad tervishoiualast haridust Tartu Tervishoiu Kõrgkool, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Tartu Ülikool, Eesti Massaaži- ja Teraapiakool, Haapsalu Kutsehariduskeskus, Järvamaa Kutsehariduskeskus, Kuressaare Ametikool, Valgamaa Kutseõppekeskus ning Pärnumaa Kutsehariduskeskus. Tervishoiualase kutsehariduse õppe lõpetamisel sooritab õpilane kutseeksami ning kõrghariduse eriala

lõpetamisel lõpueksami või kaitseb lõputöö, mis positiivse tulemuse korral tagab õpinguid kinnitava diplomi ning osades valdkondades kutset kinnitava kutsetunnistuse.

Tervishoiualane õpe on esmatähtis õpilaste ettevalmistamisel karjääriks tervishoiusektoris, mille käigus õpilased omandavad nii teoreetilisi teadmisi kui ka praktilisi oskusi, mis on vajalikud erinevate tööülesannete täitmiseks. Tervishoiutöötajate puudus on oluliseks väljakutseks riiklikul tasemel, sest see võib viia tervishoiuteenuste kättesaadavuse languseni. Seetõttu on hädavajalik pöörata tähelepanu tervishoiu eriala õppele ja õppijate õppes osalemisele ning õppe katkestamise vähendamisele, et tagada ühiskondlikku vajadust kattev tervishoiutöötajate olemasolu.

Erialase õppe katkestamine ning selle riskitegurid

Erialaste õpingute katkestamine on oluliseks probleemiks, sest mitmete autorite seisukohast on sellel ulatuslikud tagajärjed, mis mõjutavad üksikisikuid, perekondi, tööorganisatsioone, haridusorganisatsioone, valitsusasutusi, tööhõivet, majandust ja sotsiaalset liikuvust (Dewberry, & Jackson, 2018). Koolist väljalangemise riski mõjutavad mitmed tegurid, sealhulgas individuaalsed omadused, perekondlikud mõjud, koolikeskkond ja ühiskondlik taust (Moshidi & Jusoh, 2020). Koolist väljalangemist põhjustavad tegurid on sageli kompleksed ja omavahel tihedalt seotud, seejuures on haridussüsteemist lahkumine pikaajaline protsess ning algpõhjused võivad ulatuda kaugesse minevikku (Beilmann & Espenberg, 2015; Haaristo & Kirss, 2018).

Olulisteks üksikisikust tulenevateks haridustee katkestamise põhjusteks on toodud eriala sobimatust, õpioskuste puudumist, vähest huvi eriala vastu, vähenenud motivatsiooni, kehva õppe edukust ning distsipliini (Beilmann & Espenberg, 2015; Espenberg *et al.*, 2012). Koolist väljalangemist sageli seostatakse vaimse tervise ning emotsionaalse heaoluga, mis on olulisteks õpingute jätkamise mõjutajateks (De Alencar Ribeiro *et al.*, 2025). Perekondlike põhjustena on esile tõstetud keerulisi suhteid vanematega, halba kodust keskkonda, varajast lapsevanemaks saamist ja lähedase pereliikme kaotust (Espenberg *et al.*, 2012). Hariduse väärtustamist mõjutavad perekonna vähene toetus ning huvi puudumine (Haaristo & Kirss, 2018), kuid haridusteel edu saavutamiseks on see hädavajalik (Beilmann & Espenberg, 2015).

Haridusega seotud väljalangemise tegurite hulka kuuluvad ebaefektiivne õppekorraldus, ebaoluline õppekava sisu, passiivsed õpetamismeetodid, üldine vaenulik kooli sisekliima ning inimeste vahelised konfliktid suhted (Shannon & Bylsma, 2006). Bradley (2017) leidis, et akadeemiline ärevus ja stress võivad olla koolist väljalangemise põhjusteks.

Samuti suurendavad õpilaste väljalangemise riski mitmed haridusasutuste ja laiemas haridussüsteemiga seotud tegurid, sealhulgas madalad akadeemilised tulemused, ebasobiv ja paindumatu õppekava, vähene teadlikkus eriala ja karjäärivõimalustest, kutsealase identiteedi kujundamise puudumine ning probleemid praktika korraldamise ja järelevalvega (Haaristo & Kirss, 2018). Õpingute katkestamist mõjutab eeskätt mentorite ning meeskonnaliikmete toetuse puudumine praktika ajal (Ten Hoeve *et al.*, 2017).

Majanduslikud tegurid, eelkõige rahalised probleemid, mängivad olulist rolli õpingute katkestamise kõrges määras (Aydin *et al.*, 2019; Espenberg *et al.*, 2012). Erktin jt (2010) leidsid, et õpilased on väljalangemise põhjusena nimetanud madalat sotsiaalmajandusliku staatust, mis omakorda tähendab, et rahaliste probleemide esinemisel on õpilased sunnitud asuma tööle (Quincho Apumayta *et al.*, 2024). Madala sotsiaalmajandusliku taustaga inimesed puutuvad sageli kokku probleemidega sotsiaalses suhtes, mis mõjutavad suhtlemist perekonna, eakaaslaste, õpetajate ja klassikaaslastega (Winding & Andersen, 2015).

Koolist väljalangemise riski mõjutavad seega mitmed tegurid, mis võivad viia õppija olukorda, kus tuleb otsustada, kas jätkata või katkestada haridustee. Need põhjused võivad tuleneda üksikisikust, perekonnast, koolikeskkonnast ja sotsiaalsest taustast. Nende teguritega tegelemine on oluline, et vähendada koolist väljalangevuse määra ning toetada õppijate õpiedukust ja arengut.

Väljalangevuse ennetamine ning selle kaitsetegurid

Väljalangemise ennetamise eesmärgiks on vähendada õpingute katkestamist, parandades juurdepääsu haridusele ning tuvastades ja kõrvaldades varajases faasis riskitegureid (Pellegrini *et al.*, 2025). Hariduses jagatakse väljalangevuse vähendamiseks seotud tegevused ennetavateks, sekkumis- ja kompenseerivateks meetmeteks (European Education and Culture Executive Agency: Eurydice, 2014; Haaristo & Kirss, 2018). Ennetavate meetmete fookuseks on riskitegurite varajane avastamine ning sekkumine, sekkumismeetmed pakuvad tuge õpingute katkestamise riskiga õpilastele ning kompenseerivad meetmed on suunatud koolist lahkunud õpilaste haridustee jätkamise soodustamisele (Pellegrini *et al.*, 2025).

Sekkumisstrateegiad varajase koolist väljalangemise ohus olevatele õpilastele hõlmavad varajast akadeemilist toetust, enesearengut, karjäärieesmärkide selgitamist, põhioskuste ja töövalmiduse arendamist, psühholoogilist tuge, motivatsioonimeetmeid, tervise ja heaolu toetust ning vajadusel õppekava kohandamist (Cedefop, 2016b). Tõhusaks õpingute

katkestamise vähendamise kaitseteguriks on mitmesuguste õppemeetodite rakendamine, mis on kohandatud vastavalt konkreetse õpilase vajadustele ning omadustele (Santos *et al.*, 2020). Hariduslike sekkumiste kontekstis hõlmavad peamised meetmed karjäärinõustamist, süstemaatilist toetust kooliga kohanemiseks, tugiisiku kaasamist ning õpiraskuste varajast ennetamist (Espenberg *et al.*, 2012).

Õpilaste väljalangevuse tõhusaks vähendamiseks on oluline rakendada vajalikke tugisüsteeme, pakkuda mentorlust ning õppimist toetavaid ressursse (Mazzotta *et al.*, 2024). Mentorlus on osutunud tõhusaks viisiks positiivsete suhete loomisel, õppimise toetamiseks ja väljalangemise vähendamiseks, pakkudes juhendamist üks-ühele kontaktis või väiksemates gruppides, kus mentoriteks võivad olla õpetajad, kogukonnaliikmed või vanemad õpilased (Shannon & Bylsma, 2006). Haridustee jätkamisel on karjäärinõustamine võtmetähtsusega (Beilmann & Espenberg, 2015), suurendades õpilaste enesekindlust karjäärivalikute tegemisel ning pakkudes mitmekesist informatsiooni (Jeon & Koh, 2025).

Kokkuvõtlikult saab kaitseteguritena välja tuua erinevaid isikust endast kui ka koolist tulenevaid meetmeid. Õpingute jätkamise seisukohast on oluline õpilastele pakkuda piisavat tuge, nii psühholoogilise kui ka akadeemilise toe näol. Varajane õpiraskuste ennetamine on jätkamise juures esmatähtis. Erialavaliku tegemist toetab karjäärinõustamine, mille käigus on õpilasel võimalik tutvuda mitmesuguste erialadega.

2024. aastal oli õppetöö katkestajate arv tervise valdkonnaga seotud erialadelt kõrghariduses 6,2% ning kutsehariduses 13,2% (Haridussilm, 2025). Eelpool toodule tuginedes saab välja tuua, et koolist väljalangemine on keeruline probleem ning sellel on erinevaid põhjuseid, mis on seotud mitmete teguritega. Olukorras, kus nii käesoleval hetkel (Riigikontroll, 2022) kui ka tulevikuperspektiivis OSKA raporti alusel (Leemet & Mets, 2024) on suur tööjõupuudus tervishoiuvaldkonnas, tõstatub küsimus, kuidas vähendada tervishoiu erialade õppest väljalangemist ja seega suurendada vajalike spetsialistide olemasolu. Töö autorile teadaolevalt ei ole Eestis uuritud tervisevaldkonna erialade väljalangevusega seonduvat. Sellest tulenevalt on käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks välja selgitada õpingud katkestanud õpilaste väljalangemise põhjused tervishoiuallasest õppest ning õppijate poolt tajutud väljalangemise ennetusmeetmed. Uurimuses käigus otsitakse vastuseid järgmistele küsimustele:

- 1) Millised põhjused on viinud tervishoiuallaste õpingute katkestamiseni õpingud katkestanud õppijate vaatest?
- 2) Kuidas ennetada tervishoiuallasest õppest väljalangemist õpingud katkestanud õppijate vaatest?

Metoodika

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgist lähtudes valis töö autor uuringu läbiviimiseks kvalitatiivse uurimisviisi, mis uurib üksikisikute kogemusi, keskendudes mõtetele, tunnetele ja sotsiaalsele suhtlusele, et saada sügavam arusaam inimeste uskumustest ning käitumisest avatud arutelude kaudu (Feuer & Makarov, 2024; Öhman, 2005). Töös rakendati induktiivset lähenemist, mis keskendub avatud koodide ja kategooriate loomisele (Azungah, 2018).

Valim

Andmete kogumiseks kasutati eesmärgipärast valimit, valides uuringusse osalejaid konkreetse tunnuse alusel, mis on oluline uurimuse eesmärgi saavutamise seisukohast (Andrade, 2021). Valimi moodustamisel lähtus töö autor kindlast tunnusest, et intervjueeritav peab olema katkestanud tervishoiualase õppe.

Valimi moodustasid kuus inimest, kes olid tervishoiualased õpingud katkestanud. Intervjueeritavate leidmine osutus keeruliseks, sest õpingute katkestajad ei olnud aldis intervjuus osalema. Intervjuus osalejate leidmiseks loodi sotsiaalmeedias postitus, milles kutsuti inimesi, kes on varasemalt oma õpingud tervishoiualases valdkonnas pooleli jätnud, jagama oma kogemusi, katkestamise põhjuseid ning pakkuma välja soovitusi õpingute katkestamise vähendamiseks. Postituses selgitati, mis on uuringu fookuses. Postitust jagati nii töö autori isiklikul kontol kui ka selle valdkonnaga seotud sotsiaalmeedia grupis. Uuringus osalemiseks valmisolekust teada andnud inimestega viidi läbi intervjuud. Intervjuudes osalemine oli vabatahtlik, mis tähendab, et igale osalejale jäeti õigus osalemisest loobuda.

Intervjueeritavate konfidentsiaalsuse tagamiseks on tegelike nimede asemel kasutatud pseudonüüme (Tabel 1). Lõpliku valimi moodustasid kuus konkreetsele tunnusele vastavat inimest, kes olid varasemalt katkestanud tervishoiualased kutse- või kõrghariduse tasemel. Intervjuus osalenutest pooltel oli õpingutele eelnev kokkupuude tervishoiualase tööga ning teistel varasem kokkupuude puudus.

Tabel 1. Ülevaade intervjuus osalejatest

Pseudonüüm	Õpingutest möödunud aeg	Pooleli jäänud haridustase
Intervjueeritav A	10 aastat	Kutsehariduse tase
Intervjueeritav B	3-4 aastat	Kutsehariduse tase
Intervjueeritav C	5 aastat	Kõrghariduse tase kõrgkoolis
Intervjueeritav D	3,5 aastat	Kõrghariduse tase kõrgkoolis

Intervjueeritav E	~ 1 aasta	Kõrghariduse tase ülikoolis
Intervjueeritav F	11 aastat	Kõrghariduse tase ülikoolis

Andmekogumine

Bakalaureusetöö andmekogumisvahendiks kasutati poolstruktureeritud individuaalintervjuud, mis võimaldas koguda andmeid tuginedes õpilaste koolist väljalangemise kogemusele.

Poolstruktureeritud individuaalintervjuude puhul võeti aluseks Junnieri (2024) juhiseid ning vestlust alustati kindlaks määratud küsimustega, mis suunasid arutelu plaanipäraselt ning kohandusid vastavalt teemade muutusele, jättes vastajale vabaduse oma mõtete väljendamiseks.

Intervjuude läbiviimisele eelnes intervjuu kava koostamine, mille tegemisel lähtuti käesoleva bakalaureusetöö eesmärgist ning püstitatud uurimisküsimustest. Avatud küsimustega küsimustik jättis vastajale vabaduse oma sõnadega vastamiseks (Beilmann, 2020). Intervjuu kava (Lisa 1) koosnes sissejuhatavatest küsimustest ning põhiküsimustest. Põhiküsimused olid jagatud kolmeks osaks – esimene osa käsitles õpingutest välja langemisega/õpingute katkestamisega seonduvat küsimusi, teine osa õpingute käigus esinenud takistuste küsimusi ning kolmandas osas olid küsimused võimalike ennetusmeetmete kohta. Intervjuu kava sobivuse kontrollimiseks ning uurimuse kvaliteedi tagamiseks viidi läbi prooviintervjuu ühe valimisse kuulunud uuritavaga. Prooviintervjuu järel selgus, et intervjuu küsimused olid vastajatele arusaadavad ning osalejad andsid neile sisulisi vastuseid, mistõttu ei vajanud intervjuu kava muutmist. Seega lisati prooviintervjuu käigus kogutud andmed uurimistulemuste hulka.

Intervjuude läbiviimisele eelnes intervjueeritavatel loa küsimine osalemiseks, samuti selgitati intervjuus osalejatele uuringu eesmärki, konfidentsiaalsuse põhimõtteid ning vabatahtlikkuse põhimõtet. Igal osalejal oli võimalik uuringus osalemisest loobuda mistahes hetkel. Ühtlasi selgitati intervjueeritavatele edasist andmete kasutamise viisi. Intervjuud salvestati helisalvestiga, mille kasutamiseks küsiti intervjueeritavalt eelnevalt nõusolekut. Helisalvestustehnika võimaldab koguda intervjueeritava antud vastuseid täpsemalt (Laherand, 2010). Intervjuu läbiviimisel salvestati küsimustele vastamise osa, sellele eelnenud ja järgnenud vestlust ei salvestatud. Uuritavate privaatsuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks eemaldati andmestikust osalejaid tuvastada võimaldavad isikuandmed. Kogutud andmed talletati töö autori isiklikus arvutis eraldi kausta, millele on ligipääs ainult töö autoril.

Andmete kogumise etapis viidi läbi kuus intervjuud, millest kaks toimusid füüsilise kohtumisena Tartus ning neli veebikeskkonnas, kasutades *Zoom*'i keskkonda. Füüsilise kohtumise eelis seisnes vahetus ja usalduslikus suhtluses ning võimaluses jälgida mitteverbaalset suhtlemist, kuid see nõudis põhjalikumat ettevalmistust. Veebikeskkonnas toimunud intervjuud võimaldasid osaleda asukohast sõltumata, kuid tõid kaasa tehnilisi piiranguid ning raskendasid mitteverbaalse suhtlemise tõlgendamist. Intervjuude kestus oli vahemikus 19 kuni 61 minutit, sõltudes intervjuueeritavate vastuste üksikasjalikkusest. Intervjuueeritavatele anti aega oma mõtete vabaks ja põhjalikuks väljendamiseks. Intervjuud viidi läbi perioodil 20. veebruar kuni 14. märts 2025.

Andmeanalüüs

Uurimuse käigus saadud andmete analüüsimiseks valiti kvalitatiivne sisuanalüüs, mis võimaldab tekstiliste andmete subjektiivset tõlgendamist ning hõlbustab sisus korduvate teemade ja mustrite tuvastamist (Hsieh & Shannon, 2005).

Töö autor kasutas intervjuude transkribeerimiseks TTÜ kõnetehnoloogia labori avalikku kõnetuvastuse programmi. Süsteem aitas heli- ja videofailid teisendada tekstifailideks, pakkudes avalikult kättesaadavat transkriptsiooni redigeerimise teenust, mis sisaldab kõneleja äratundmist, eesti keele tuvastamist ja kirjavahemärkide taastamist (Olev & Alumäe, 2022). Peale heli- ja videofailide konverteerimist kuulati need uuesti üle, veenduti, et tekstifailide sisu vastaks heli- ja videofailidele ning vajadusel viidi sisse parandusi ja täiendusi. Intervjuueerija tekst eraldati lühendiga I ning intervjuueeritava tekst vastavalt lühenditega A, B, C, D, E, F. Intervjuude salvestiste transkribeerimine ja korrastamine võttis töö autoril aega ligikaudu kaksteist tundi ning transkribeeritud materjali maht oli kokku 29 lehekülge. Salvestatud helifailid kustutati peale transkribeerimist.

Andmete transkribeerimise järgselt alustas töö autor intervjuude kodeerimist, kasutades andmeanalüüsitarkvara QCAnap. Kodeerimine on üks peamisi kvalitatiivse sisuanalüüsi osasid, mille käigus jagatakse tekst fragmentideks, et seda seejärel süvitsi analüüsida (Kalmus *et al.*, 2015). Transkribeeritud tekstid loeti mitmel korral uuesti läbi, et neis leida tekstiosasid, mis aitavad leida vastuseid püstitatud uurimisküsimustele. Kodeerimise käigus loodi esile tõstetud tekstiosadele nimetused ehk koodid. Esmakodeerimise järgselt kaastati töö kodeerimisse kaaskodeerija, kelle ülesandeks oli transkribeeritud tekstid uurimisküsimustest lähtuvalt läbi töötada. Kaaskodeerija kodeeris kolm intervjuud täies mahus ilma töö autori koodideta. Seejärel toimus kaaskodeerijaga

kohtumine, mille tulemusel võrreldi üksteise kodeerimist. Sellest tulenevalt jõuti järeldusele, et transkribeeritud tekstide sisu mõistetakse sarnaselt, tuues välja täpsemaid ning üldisemaid koode. Vestluse käigus täpsustas töö autor kaaskodeerijaga kodeerimise asjaolusid. Kategoriseerimise all mõistetakse mõistete süstemaatilist rühmitamist laiemate kategooriate alla, mis hõlbustab nende mõistete vaheliste seoste uurimist (Laherand, 2010).

Tulemused

Bakalaureusetöö raames läbiviidud uuringu eesmärgiks oli välja selgitada õpingud katkestanud õpilaste väljalangemise põhjused tervishoiualasest õppes ning õpilaste poolt tajutud väljalangemise ennetusmeetmed. Järgnevalt esitatakse uuringu käigus saadud tulemused, mis on jagatud kaheks teemaks lähtudes uurimisküsimustest. Esimene teema hõlmab endas väljalangemise põhjuseid ning teine teema võimalikke ennetusmeetmeid. Teemade all esitatakse tulemused alateemadena. Tulemuste illustreerimiseks on kasutatud intervjueeritavate tsitaate, mis on esitatud keeleliselt muutmata kujul, kaldkirjas ning intervjueeritava pseudonüümiga.

Tervishoiualaste erialade õpingute katkestamise põhjused

Esimese uurimisküsimuse „Millised põhjused on viinud tervishoiualaste õpingute katkestamiseni õpingud katkestanud õppijate vaatest?“ andmete analüüsimise käigus loodi kolm alateemat. Alateemad moodustati isikust endast ja perekonnast, koolist ning majanduslikust olukorrast tulenevate põhjuste alusel. Lisades olevas tabelis (Lisa 2) on nähtav esimene uurimisküsimus, kategooriate jagunemine ning koodid.

Isikust endast ja perekonnast tulenevad põhjused. Uuringus osalejad tõid ühe õppe katkestamise põhjusena välja eriala sobimatuse. Uuritavad selgitasid, et omandatav eriala ei vastanud nende ootustele, ei andnud neile uusi teadmisi ega pannud silma särama. Samuti kogesid nad õpingute ajal läbipõlemist, millest järeldati, et valitud eriala ei ole õpingute jätkamiseks sobiv.

Intervjuudest ilmnes, et ajapuudus mängis suurt rolli õppe pooleli jätmises. Mitme suure ja samaaegse muutuse tõttu tuli langetada oluline otsus õppimise jätkamise osas.

Esiteks ma kolisin teise linna, uus töö. Siis ma läksin kooli, et jah, selles mõttes see nagu oli võib-olla halb ajastus. /.../ See tuli lihtsalt kaalukausile panna, et kas ma raiskan selle peale oma aega või mitte. (Intervjueeritav A)

Uuringus käigus selgus, et terviseprobleemid olid oluliseks õpingute katkestamise põhjusteks. Intervjueeritavad kirjeldasid, et neil esines mitmesuguseid probleeme nii vaimse kui ka füüsilise tervisega.

Väga keeruline oli, mul olid tervisega probleemid, ma tundsin, et ma olin nii vaimsalt kui ka füüsiliselt üksinda siin Tartus. (Intervjueeritav F)

Uuritavate seas oli ka neid, kelle sõnul oli õpingute katkestamise põhjuseks vähene huvi õpitava eriala vastu. Intervjueeritavad tõid välja, et neil puudusid konkreetsed ootused õpingutele, mistõttu ei tutvunud nad enne õppima asumist vastava eriala õppekavaga. Vähene huvi põhjustas raskusi õpingutele keskendumisel.

Mõjuvaks õpingute katkestamise põhjuseks oli motivatsiooni puudumine. Motivatsiooni puudumise näidetena toodi raskusi õppimise planeerimisel, üksindustunnet, liigset stressi, vähest soovi kooli minna ning madalat töötasu.

Peale selle leiti, et õpingute katkestamiseni viis keeruline suhe perekonnaga. Perekonna survele valitud eriala omandamine oli üheks omavaheliste pingete allikaks, mis viis intervjueeritava olukorrani, kus ta varjas perekonna eest oma tundeid ning hiljem vältis nendega suhtlust. Tihedate õpingute tagajärjel tekkis olukord, kus pere sai tunduvalt vähem tähelepanu. Samuti selgus, et suurenenud õppekoormus raskendas varasemalt perele antud lubaduste täitmist.

Perega oli küll see, /.../ et ikkagi õppekoormus oli minu jaoks nii suur, et ma hakkasin rohkem hoidma omaette ja pigem vältisin nendega läbimist. (Intervjueeritav F)

Uuringus osalejate seas oli ka neid, kellel puudus õpingute jätkamiseks vajalik tugisüsteem. Intervjueeritavad tõid välja, et raskusi põhjustas asjaolu, et õppetöö toimus võõras linnas, kus puudus perekonna ning sõprade tugi.

Kokkuvõtlikult saab kogutud andmete põhjal esile tuua, et isikust endast tulenevateks põhjusteks on sobimatu erialavalik, vähene motivatsioon, ajapuudus, tervislik seisund ning suhted perekonnas. Ajapuudusega kaasnevad mitmed piirangud, mis põhjustavad õpingute tagaplaanile jäämist. Erinevad tervisega seotud probleemid on õpingute täies mahus läbimise takistuseks. Lisaks soodustab motivatsioonipuudus õpingute katkestamist. Keerulised suhted perekonnaga tekitavad liigset stressi, mis takistab õpingutele keskendumist. Õpingute katkestamist soodustab ka puudulik tugisüsteem.

Koolist tulenevad põhjused. Intervjueeritavad selgitasid, et koolist tulenevate õpingute katkestamise põhjuseks oli liigne koormus. Uuringu käigus toodi välja, et õpingud

olid intensiivsed, mis tähendas suures ulatuses iseseisvat õppimist. Veebikeskkonnas toimunud õppeained olid ülerahvastatud, mistõttu ei jäetud õpilastele võimalust asjade täpsustamiseks. Samuti selgus, et õppepraktika maht oli suur, mis tekitas intervjueeritavates lisa pinget ning stressi.

Noo, kindlasti see haigelt suur pinge ja hull tempo EMOs. /.../ Kõik see kiirustamine ja emotsionaalne stress, noo, see ei ole minu meelest väärt seda. (Intervjueeritav B)

Intervjuudest ilmnas, et osalejatel esines probleeme õppepraktikaga. Praktika läbimine oli väga intensiivne, mis osutus ootamatuks. Intervjueeritavatel esines õppepraktika ajal juhendajatega ebameeldivaid kogemusi. Samuti selgus, et tasustamata praktika on õpilaste ning õpingutega jätkamise seisukohast suureks probleemiks, põhjustades omakorda majanduslikke raskusi. Uuringus osalejate sõnul mõjutas õppe katkestamise otsust ebameeldiv ja kehv töökeskkond. Intervjueeritavad selgitasid, et praktikale asudes jõuti selgusele, et tervishoiutöötajate töökeskkond on ebameeldiv ning ei ole õpilassõbralik. Intervjuudest ilmnas, et praktikal viibimise ajal ei saanud õpilased töötajatelt piisavalt toetust ning puudus vajalik tugisüsteem.

/.../ kui meil see peegeldustund oli oma praktikatest, enamustel olid halvad kogemused oma juhendajatega ja ma sain aru, et see on nagu selline normaalsus. (Intervjueeritav C)

Oluliseks katkestamise põhjuseks peeti ebaefektiivset õppemeetodit ning õppekorraldust. Intervjuude käigus selgus, et õpilased täheldasid sobimatust õppemeetodite valimisel, näiteks veebikeskkonnas läbiviidavad õppetunnid. Samuti kirjeldati, et kasutusel olid ajas maha jäänud õppemeetodid, mis ei toetanud õpilaste õppimist. Intervjueeritavad tõid välja, et suur osa õppimisest tuli teha iseseivalt, kuid tervishoiualaste erialade puhul seda ei tohiks olla.

Uuringus osalejate seas oli ka neid, kes tõid katkestamise põhjusena välja ebameeldiva ja keerulise suhtluse õpetajatega. Õpetajate vahelised suhted oli komplitseeritud, mis omakorda mõjutasid ka suhtlust õpilastega. Intervjueeritavad selgitasid, et esines juhtumeid, kus kogeti ebasõbralikku suhtumist õpetajate poolt.

Samuti olid vastajad kogunud ükskõikset suhtumist õpilaste õpingute ning õppepraktikaga seotud probleemidesse. Täheldati, et isegi kui õpetajad panevad kirja õpilaste mured, siis ei järgne neile reaalseid muutusi.

See peegeldamistund, /.../. Ma ütlesin ausalt ära, mis mul oli seal, mis juhtus, et, kuidas see mind tundma pani ja noh, kõik teised ka /.../. Ta pani kirja, aga jällegi ma olen kuulnud, et nad väga ei tee midagi, et seda muudetaks, nii et. (Intervjueeritav C)

Vastuste põhjal saab kokkuvõtvalt esile tuua, et koolist tulenevad õpingute katkestamise põhjused on tihti seotud puuduva toetussüsteemiga. Ebameeldiv töökeskkond on väga oluliseks tööheaolu näitajaks, mis võib tekitada lisapingeid eriala omandamisel. Õpilaste mured seoses õpingute ja õppepraktikaga kuulatakse ära, kuid vajalikke muutusi ei toimu. Lisaks põhjustas õpingute katkestamist puudulik tugisüsteem, mahukas õppekoormus ning ebaefektiivne õppekorraldus ja -meetodid.

Majanduslikust olukorrast tulenevad põhjused. Uuringus osalejate sõnul oli õpingute katkestamise põhjuseks rahaliste raskuste tekkimine. Intensiivsed õpingud ei võimaldanud õpingute kõrvalt lisaraha teenida, mis omakorda mõjutas üleüldist hakkama saamist. Lisaks kaasnes ühest linnast teise linna kolimisega oluline rahaline kohustus. Intervjueeritavad tõid välja, et erialaste õpingute kõrvalt erialase töö tegemine oli keeruline ning tööle asudes selgus, et kvalifitseerimata töötaja töötasu on märkimisväärselt väiksem kui kvalifitseeritud töötaja oma.

/.../ ma ei saa teha oma tol hetkel ainsat lubatud erialast tööd, sellepärast, et seal saab vähem palka kui McDonald'sis ja mul on vaja saada palka, et ülikoolis edasi käia. (Intervjueeritav E)

Uuritavate seas oli ka neid, kelle sõnul ei sobinud õpingud nende tööeluga. Töö ja õpingute sobimatuse seisukohast tuli langetada otsus õpingutega jätkamise osas. Õpingud tekitasid erinevaid probleeme tööelus, mis mõjutasid intervjueeritavate nii isiklikku kui tööelu.

Kuskilt lihtsalt tuli midagi nagu järgi anda, aga nagu töölt ei saa ära tulla. (Intervjueeritav A)

Uuringu tulemused näitavad, et majanduslikud raskused tekitavad olukorra, kus õpilane on kohustatud keskenduma sissetulekuallikatele ning õpingud muutuvad teisejärguliseks. Õpingute ja tööelu sobimatus vähendas õppimisele pühendatavat aega, mis omakorda suurendas õpingute poolelijätmise riski.

Õpingute katkestamise võimalikud ennetusmeetmed

Teise uurimisküsimuse „Kuidas ennetada õppest väljalangemist õpingud katkestanud õppijate vaatest?“ andmete analüüsimise käigus loodi kaks alateemat. Alateemad moodustati isikust

endast ning koolist tulenevate ennetusmeetmete alusel. Teine uurimisküsimus, kategooriate jagunemine ning koodid on välja toodud lisades tabelina (Lisa 3).

Isikust endast tulenevad ennetusmeetmed. Intervjuudest ilmnes, et üheks võimalikuks ennetusmeetmeks on efektiivsem ajaplaneerimine. Kui õppegraafik oleks olnud varem teada, oleks saanud paremini planeerida töö- ning koolikohustusi. Intervjueeritavad leidsid, et päevakavade ülevaatamine ning õppimiste planeerimine oli väga oluline osa õpingutele püsima jäämisel.

Samas oli uuritavate seas ka neid, kes toonitasid õppele eelnevat iseseisvat ettevalmistust, eelkõige õppe- ja praktikakorraldusega tutvumist. Nende asjaoludega kursis olemine oleks andnud selgema ülevaate õpingutest ja pakutavatest tugiteenustest, mis omakorda aitaks vältida katkestamise ohtu. Katkestamise vältimise tegurina toodi esile asjaolu, et õpilased peaksid enne õpingute algust mõtisklema kogu õppeprotsessi üle, et saavutada selgus õpingute osas.

/.../ ma arvan, et ma uuriks, teeks endale paremini selgeks sellel erialal praktilisel käimise ning eriala olemuse. Ja, noo, võib-olla uuriksin kohe ka võimalike tugiteenuste kohta, mis noh, oleksid mul aidanud endaga paremini hakkama saada praktilisel. (Intervjueeritav B)

Uuringu käigus saadud tulemuste põhjal saab kokkuvõtlikult välja tuua, et isikust endast tulenevate ennetusmeetmetena saab käsitleda efektiivsemat ajaplaneerimist ning iseseisvat ettevalmistust. Intervjueeritavad rõhutasid, et õpingute katkestamise vältimise vaatest on oluline eelnevalt tutvuda õppekorraldusega ja õppima asumisel oma ajakasutus täpsemalt läbi mõelda.

Koolist tulenevad ennetusmeetmed. Intervjueeritavad leidsid, et mitmekesisemad õppemeetodid ja kaasaegsem õppekorraldus aitaksid ennetada õpingute katkestamist. Uuringu käigus selgus, et õppimist toetaksid erinevad praktilised erialased õpitoad. Samuti leiti, et iseseisvat õpet ei peaks nii suurel hulgal olema, vaid seda tuleks koolil optimeerida. Uuringus osalenute seas oli ka neid, kes tõid välja, et õpetajad kasutaksid kaasaegsemaid õppemeetodeid.

See iseseisev õpe, et nii palju kui neid loenguid ja asju mingites ainetes on, /.../ et neid võiks paremini optimeerida ja koostada. Et ei oleks seda iseseisvat õpet nii, nii palju. (Intervjueeritav D)

Oluliseks peeti probleemi varajast teadvustamist, mis vähendaks probleemide ja raskuste süvenemist. Intervjueeritavad rõhutasid, et õpingutega seotud probleemide

ilmnemisel tuleks koheselt otsida abi, et vältida üksinda jäämist. Peale selle leiti, et õpilaste ja õpetajate vaheline suhtlus peaks olema avatum ning õpilassõbralikum. Samuti peeti oluliseks suhtlust kaasõpilastega, eeskätt õppepraktikaga seotud probleemide arutlemisel. Kui õpilased oleksid oma negatiivseid kogemusi teistega jaganud, siis neil olnud võimalus neist õppida.

Intervjuudest ilmnnes, et õpingute jätkamise vaatenurgast on tähtis vaimse tervise tugi ning leiti, et kool peaks tervishoiualaste erialade puhul aktiivsemalt uurima õpilaste vaimse tervise kohta. Osalejad rõhutasid, et nii õppe- kui ka töökeskkonnas tunti vajadust emotsionaalse toe järele, mida oleks saanud pakkuda tugiisik, kursusekaaslane, mentor või koolipsühholoog.

Õpingute jätkamise seisukohast peeti oluliseks finantsilise toe olemasolu ning arvati, et õppepraktika peaks olema tasustatud. Praktikad on enamasti tasustamata ja väga mahukad, mistõttu tekib olukord, kus õpilane on sunnitud praktika kõrvalt tööl käima, et majanduslikult hakkama saada. Uuringus osalejate sõnul oleks vaja õppetoetust, mis ei lähtuks ainult vajaduspõhisusest. Uuritavate seas oli ka neid, kes uuesti õppima asudes veenduksid, et neil on piisav finantsiline kindlustatus, mis võimaldaks õpingutele täielikult keskenduda.

*Ma arvan, et üks suur asi oleks see, et praktika võiks olla kohati tasustatud. /.../ ehk siis, kui me võtame näiteks teise aasta praktika, mis on viis kuud, siis see on täiesti tasustamata ja aga tegelikult ju õpilased peavad sellel ajal tööl ka käima.
(Intervjueeritav D)*

Intervjuudes arutleti ka selle üle, et tervishoiualastel erialadel peaksid olema sisseastumiskatsed. Katsete läbiviimisega on võimalik välja selgitada õpilase ootused õpingutele ning erialased huvid, mis omakorda aitab vältida õpingute katkestamist.

*Valik võiks juba hakata sealt, et noh, vestelge inimestega, küsige motivatsioonikirju näiteks, on ju. Need keskkooli hinded, need ei näita üldse täna seda, kes ma olen.
(Intervjueeritav A)*

Käesoleva uuringu põhjal saab koolist tulenevate kaitseteguritena välja tuua mitmekesisemaid õppemeetodeid, kaasaegsemat õppekorraldust, probleemi varajast teadvustamist, vaimse tervise tuge, finantsilist tuge, õpilaste ja õpetajate vahelisi toetavaid suhteid ning sisseastumiskatseid. Intervjuudest selgus, et nimetatud kaitsetegurid oleksid taganud õpilaste õpingutesse püsima jäämise.

Arutelu

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada õpingud katkestanud õpilaste väljalangemise põhjused tervishoiuallasest õppes ning õppijate poolt tajutud väljalangemise ennetusmeetmed. Järgnevalt arutletakse uuringu käigus saadud tulemuste üle uurimisküsimustes tekkinud alateemade kaupa, käsitledes nii õpingute katkestamise põhjuseid kui ka õppijate poolt tajutud ennetusmeetmeid. Seejärel tuuakse välja käesoleva töö raames tehtud uuringu kitsaskohad ning selgitatakse töö väärtust.

Sarnaselt Beilmann ja Espenberg (2015) ning Espenberg jt (2012) uuringute tulemustele, toovad käesoleva uuringu tulemused isikust tulenevate katkestamise põhjustena esile eelkõige eriala sobimatust, vähest huvi ning motivatsiooni puudumist. Samuti ilmnes, et erinevad vaimse ja füüsilise tervisega seotud probleemid on käesoleva uuringu seisukohast oluliseks õpingute katkestamise riskiteguriks. De Alencar Ribeiro jt (2025) on varasemalt välja toonud, et koolist väljalangemist seostatakse vaimse tervise probleemidega, mis võivad põhjustada keskendumisraskusi, motivatsiooni langust ning üldist kurnatust, mis vähendavad õpilaste õppimisvõimet ning suurendavad väljalangevust. Piisava toetuse puudumisel õpilased pigem loobuvad õppetööst, kui otsivad vajalikku abi. Käesoleva uuringu raames on tähelepanuväärseteks tulemusteks keerulised suhted perekonnaga ning vajaliku tugisüsteemi puudumine. Varasemate uuringute käigus on samuti ilmnunud, et puudulik tugisüsteem ning keerukas suhtlus vanematega mõjutavad märkimisväärselt õpingute katkestamist (Espenberg *et al.*, 2012; Haaristo & Kirss, 2018). Vanemate mõjutusel valitud erialal õppimine, vähene perekondlik tähelepanu ning puudulik tugisüsteem vähendasid õpilase emotsionaalset turvatunnet, kujunedes seeläbi õpingute katkestamise põhjusteks.

Ennetusmeetmetena tuleb käesolevas töös isiklike teguritena esile ootus tugevama vaimse tervise toe järele, mis on ka Cedefopi (2016b) uuringu põhjal õpingute jätkamise seisukohast väga oluline. Vaimse tervise probleemide esinemisel tuleb leida abi võimalikult kiiresti, et ennetada õpingute katkestamist. Erinevalt varasematest uuringutest tuleb käesolevas uuringus esile vajadus efektiivsema ajaplaneerimise järgi ning soovitus tutvuda eriala õppekorraldusega enne õppesse asumist. Isikliku tugivõrgustiku tagamiseks ja aktiveerimiseks on vajalik ka koolipoolne tugi õppijale, et aidata märgata võimalikke toetavaid ressursse väljaspool kooli.

Käesolevas uuringus tuli koolist tulenevate põhjustena esile õpingute katkestamise riskifaktorina liigne koormus, mida põhjustas õpingute ja praktika intensiivsus ning ebasobivad õppemeetodid. Ebaefektiivne õppemeetod ning õppekorraldus olid samuti

olulisteks põhjusteks, mille tulemusel lahkuti õppest. Tulemus ühtib Shannon ja Bylsma (2006) seisukohaga, mis rõhutas, et haridusest tulenevateks riskiteguriteks on ebaefektiivne õppekorraldus ning -meetodid, sealhulgas ebaefektiivne õppekorraldus ja ülemäärane õppekoormus tekitavad õpilastes väsimust, stressi ning läbipõlemist, soodustades õpingute katkestamist. Uuringus ilmnes, et mitmekesisemad ja kaasaegsemad õppemeetodid ning -korraldus toetaksid õpingutega jätkamist. Varasemalt on välja toodud, et erinevate meetodite kasutamine ning nende kohandamine õpilasest lähtuvalt on katkestamise seisukohast tulemuslikud (Santos *et al.*, 2020). Mitmekülgsed ja kaasaegsed õppemeetodid arvestavad õpilaste individuaalsete vajaduste ning võimete, suurendades seeläbi õpilase õpimotivatsiooni ja -edukust. Õppemeetodite paindlik kohandamine aitab õpilasel kogeda eduelamust, mis toetab õpingutel püsimist. Uuenduslike õppemeetodite kasutamine on tervishoiualaste erialade puhul väga oluline, kuna tervishoid on ajas muutuv ning vajab pidevat kaasaegse tehnoloogia rakendamist. Samuti võimaldab eelnev õppe- ja praktikakorraldusega tutvumine saada selgema arusaamise õpingutest.

Teised koolipoolsed põhjused ühtisid Haaristo ja Kirss (2018) uuringuga, tuues esile, et üheks väljalangemise riski suurendavaks teguriks on probleemid praktika korraldamise ning järelevalvega, tekitades lisa stressi ning ebakindlust, mis vähendab edasiõppimise motivatsiooni. Ebameeldiv ja keeruline suhtlus õpetajatega põhjustab käesoleva uuringu kohaselt õpingute katkestamist. Lisaks sellele leidsid uuritavad, et kooli ükskõikne suhtumine suurendas nende soovi koolist lahkuda. Varasemast uuringust (Shannon & Bylsma, 2006) nähtus, et õpingute katkestamist põhjustas inimeste vaheline keeruline suhtlus. Siin on oluline mõista nii õpilase kui ka õpetajapoolset vaatenurka. Õpetajate läbipõlemine võib põhjustada probleeme suhetes õpilastega, vähendades tajutud toetust ning mõjutades negatiivselt õpilase motivatsiooni (Madigan & Kim, 2021). Avatud ja õpilassõbralik suhtlus loob õpilasele turvalise õpikeskkonna, suurendades kuuluvustunnet. Probleemi varajane teadvustamine ja koolipoolne tugi on tähtsaks ennetavaks meetmeks. Ennetustegevustena saab esile tuua vajaduse kooli poolt toetada õpilaste ja õpetajate omavahelisi suhteid ning vältida töö- ja õppekoormuse suurt mahtu, mis võib kaasa tuua pinget täis töökeskkonna. Espenberg jt (2012) soovitus õpingutega jätkamise kaitseteguri osas on varajane õpiraskuste ennetamine. Probleemi varajasel avastamisel on võimalik leida sobivad ning efektiivsed ennetusmeetmed, et tagada õpingutega jätkamine.

Uurimistulemustest ilmnes, et majanduslikust olukorrast tulenev õpingute katkestamine toimus rahaliste raskuste ilmnemisel ning töö ja õpingute ajalisest ning mahust tulenevast sobimatusest. Mitmed varasemad uuringud (Aydin *et al.*, 2019; Erkin *et al.*, 2010;

Espenberg *et al.*, 2012) on leidnud, et väljalangevuse kõrget määra põhjustab rahaliste probleemide tekkimine, mille tulemusel on õpilased kohustatud minema tööle. Rahaliste raskuste tagajärjel on õpilased sunnitud õpingute kõrvalt tööle asuma, mis omakorda vähendab õpinguteks vajalikku aega ning energiat. Majandusliku surve suurenedes tekib vajadus tagada finantsiline stabiilsus, mis põhjustab õpingutest loobumist. Käesoleva uuringu raames selgus, et finantsilise toe olemasolu on õpingutega jätkamise kaitseteguriks. Arvestades olukorraga, kus tervishoiu erialal on praktika õppe jooksul väga oluline ning ajaliselt mahuks, siis peaks õpilaste hinnangul olema õppepraktika olema tasustatud, et tekitada üldist kindlustunnet toimetulekul.

Tuginedes uuringus osalenute selgitustele, saab kokkuvõtlikult välja tuua, et tervishoiualaste erialade õpingud katkestanud on kogenud õpingute jooksul mitmeid raskusi, sealhulgas isikust, koolist ja majanduslikust seisust tulenevaid takistusi. Käesoleva uuringu raames saab esile tuua soovitud tervishoiu erialade õppe korraldamisele. Tervishoiu eriala eripära arvestades on oluline, et õppima asumisel on huvi valdkonna vastu ja olemas teadmised eesootavast õppekavast. Koolipoolne teavitus ja sisseastumiskatsed võimaldaksid välja selgitada kandidaatide motivatsiooni õppe osas ning tutvustada eesootavat õppeprotsessi. Selline lähenemine ennetaks hilisemad ootamatused ajaplaneerimisel ja motivatsioonis. Lisaks on tervishoiualases õppes püsimise soodustamiseks vaja koolide poolt efektiivsemalt planeerida õppekorraldust, tuvastada õpilase probleemid varajases faasis ning leida sobiv ennetusmeede, eesmärgiga aidata õpilasel õpingutega toime tulla. Täiendav finantsiline ja vaimse tervise tugi praktika perioodil, mil õppijal tuleb lisaks pingelisele õppele leida tasakaal ka töö- ja pereelu vahel, on väga vajalik. Toetustegevustena on oluline toetada õpilaste ja õpetajate omavahelisi positiivseid suhteid ja aidata õppijal märgata ning aktiveerida tugivõrgustik väljaspool kooli.

Käesoleva bakalaureusetöö kitsakohaks oli see, et valimiks olid keeruliselt kättesaadav sihtgrupp. Töö teema spetsiifikast tulenevalt oli keeruline leida inimesi, kes on katkestanud tervishoiualase eriala õpingud. Tulemused kajastavad nende katkestajate arvamusi, kes olid valmis uuringus osalema, kuid sihtgrupp on kindlasti palju heterogeensem. Töö piiranguks oli ka uurija enda vähene kogemus uuringu läbiviimisel, mis võis mõjutada andmete kogumise ja analüüsimise süstemaatilist lähenemisviisi, samuti tulemuste tõlgendamise sügavust ja akadeemilise väljenduse täpsust.

Antud bakalaureusetöö praktiline väärtus seisneb selles, et saadud tulemused aitavad tervishoiualaseid erialasid pakkuvatel õppeasutustel paremini mõista väljalangevuse põhjuseid ning võimaldavad kavandada ja rakendada tõhusamaid ennetusmeetmeid.

Haridusasutused saavad sihipäraselt täiendada oma tugiteenuseid, parandada praktikakorralduse kvaliteeti ning luua toetavama õppekeskkonna, mis vähendab õpingute katkestamist.

Edasistes uuringutes võiks keskenduda spetsiifilisemalt konkreetsetesse katkestamise põhjustesse, nt õppekava või tugiteenused, et saada detailsemaid lahendusettepanekuid muudatusteks. Lisaks tuleks uuringusse kaasata suurem valim, et näha suuremat ja terviklikumat pilti katkestamise põhjustest, sealhulgas erialade või koolide põhjal ning võimalikest ennetusmeetmetest. See võimaldab tulemusi paremini üldistada ja rakendada.

Tänuõnad

Soovin südamest tänada kõiki uuringus osalenud inimesi, kes jagasid oma kogemust seoses õpingute katkestamisega. Olen väga tänulik oma juhendajale, Kerli Kõivule, kes oli hindamatu tugi kogu töö valimisel. Aitäh kannatlikkuse ja põhjalikkuse eest!

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen käesoleva töö koostanud ise ning olen korrektselt välja toonud teiste autorite panuse. Töö koostamisel on lähtunud Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputööde nõuetest ning kaitsmise korrast. Käesolev töö on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Laura Lannusalu

/digitaalselt allkirjastatud/

20.05.2025

Kasutatud kirjandus

- Andrade, C. (2021). The Inconvenient Truth About Convenience and Purposive Samples. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 43(1), 86–88.
<https://doi.org/10.1177/0253717620977000>
- Arenguseire Keskus. (2025). *Lühiraport. Tervishoiutöötajatega seotud trendid Eestis*.
https://arenguseire.ee/wp-content/uploads/2025/02/lr_tervishoiu-toojud_a4.pdf
- Azungah, T. (2018). Qualitative research: Deductive and inductive approaches to data analysis. *Qualitative Research Journal*, 18(4), 383–400. <https://doi.org/10.1108/QRJ-D-18-00035>
- Aydin, S., Öztürk, A., Büyükköse, G. T., Er, F., & Sönmez, H. (2019). An Investigation of Drop-out in Open and Distance Education. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 19(2), 40–57. <https://doi.org/10.12738/estp.2019.2.003>
- Beilmann, M. (2020). *Küsimustiku koostamine*. <https://samm.ut.ee/kusimustiku-koostamine/>
- Beilmann, M., & Espenberg, K. (2015). The reasons for the interruption of vocational training in Estonian vocational schools. *Journal of Vocational Education & Training*, 68(1), 87-101. <https://doi.org/10.1080/13636820.2015.1117520>
- Bradley, H. (2017). ‘Should I stay or should I go?’: Dilemmas and decisions among UK undergraduates. *European Educational Research Journal*, 16(1), 30-44.
<https://doi.org/10.1177/1474904116669363>
- Cedefop (2016a). *Leaving education early: putting vocational education and training centre stage. Volume I: investigating causes and extent*. Publications Office.
<http://dx.doi.org/10.2801/893397>
- Cedefop (2016b). *Leaving education early: putting vocational education and training centre stage. Volume II: evaluating policy impact*. Publications Office.
<https://data.europa.eu/doi/10.2801/967263>
- De Alencar Ribeiro, A. A., Fernandes, M. A., Vedana, K. G. G., Lira, J. A. C., Barbosa, N. S., Rocha, E. P., & Cunha, K. R. F. (2025). Mental health and university dropout among nursing students: A cross-sectional study. *Nurse Education Today*, 147, 106571.
<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2025.106571>
- Dewberry, C., & Jackson, D. J. (2018). An application of the theory of planned behavior to student retention. *Journal of Vocational Behavior*, 107, 100-110.
<https://doi.org/10.1016/j.jvb.2018.03.005>

- Erktin, E., Okcabol, R., & Ural, O. (2010). Examining School Related Factors Leading to Dropout Through Children's Conceptions and Experiences: Development of a Scale for Attitudes Towards Elementary School. *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 20(1), 109-118. <https://doi.org/10.1375/ajgc.20.1.109>
- Espenberg, K., Beilmann, M., Rahnu, M., Reincke, E., & Themás, E. (2012). Õpingute katkestamise põhjused kutseõppes. *Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuringute keskus RAKE*. <http://hdl.handle.net/10062/40741>
- European Education and Culture Executive Agency: Eurydice. (2014). *Tackling early leaving from education and training in Europe – Strategies, policies and measures*. Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2797/33979>
- Feuer, Z. S., & Makarov, D. V. (2024). Chapter 39 – Qualitative and mixed methods in urology. *Translational Urology*. Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-90186-4.00083-3>
- Griswold, C. M. (2014). Understanding causes of attrition of 1st-and 2nd-year nursing students. *Walden Dissertations and Doctoral Studies*. 142. <https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/142>
- Haridussilm. (2025). *Tulemuslikkus – kooli ja valdkonna vaade*. <https://haridussilm.ee/ee/tulemuslikkus/oppeasutuste-tulemuslikkus/>
- Haaristo, H.-S., & Kirss, L. (2018). Eesti kutseõppeasutuste tugisüsteemide analüüs: olukorra kaardistus, võimalused ja väljakutsed tugisüsteemi rakendamisel katkestamise ennetusmeetmena. *Praxis*. <http://hdl.handle.net/10062/59761>
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative health research*, 15(9), 1277-1288. <https://doi.org/10.1177/1049732305276687>
- Jaggo, I. (2019). Ülevaade kutsehariduse katkestamisest 2005-2017. *Tartu: Haridus- ja Teadusministeerium*.
- Jeon, J., & Koh, J. R. (2025). Impact of a career guidance course on the career readiness of nursing students. *Edelweiss Applied Science and Technology*, 9(3), 1734-1741. <https://doi.org/10.55214/25768484.v9i3.5685>
- Junnier, F. (2024). Action and understanding in the semi-structured research interview: Using CA to analyse European research scientists' attitudes to linguistic (dis)advantage. *Journal of English for Academic Purposes*, 68, 101355. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2024.101355>

- Kalmus, V., Masso, A., & Linno, M. (2015). *Kvalitatiivne sisuanalüüs*.
<https://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalys/>
- Laherand, M.-L. (2010). *Kvalitatiivne uurimisviis*. 2. Tr. Tallinn: Sulesepp.
- Leemet, A. & Mets, U. (2024). *Tulevikuvaade töajõuvajadusele: tervishoid*. SA Kutsekoda.
<https://uuringud.oska.kutsekoda.ee/uuringud/tervisehoid-tulevikuvaade-toojouvajadustele>
- Maailma Terviseorganisatsioon & Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Lastefond. (2018). *A vision for primary health care in the 21st century: towards universal health coverage and the Sustainable Development Goals*. Maailma Terviseorganisatsioon.
<https://iris.who.int/handle/10665/328065>
- Maailma Terviseorganisatsioon. (2016). Global strategy on human resources for health: workforce 2030.
- Maailma Terviseorganisatsioon & Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Lastefond. (2020). Operational framework for primary health care: transforming vision into action.
<https://iris.who.int/handle/10665/337641>
- Maailma Terviseorganisatsioon. (2000). *The world health report 2000: health systems: improving performance*. Maailma Terviseorganisatsioon.
<https://iris.who.int/handle/10665/42281>
- Madigan, D. J., & Kim, L. E. (2021). Does teacher burnout affect students? A systematic review of its association with academic achievement and student-reported outcomes. *International Journal of Educational Research*, 105, 101714.
<https://doi.org/10.1016/j.ijer.2020.101714>
- Mazzotta, R., Durante, A., Bressan, V., Cuoco, A., Vellone, E., Alvaro, R., & Bulfone, G. (2024). Perceptions of nursing staff and students regarding attrition: A qualitative study. *International Journal of Nursing Education Scholarship*, 21(1).
<https://doi.org/10.1515/ijnes-2023-0081>
- Moshidi, N., & Jusoh, A. J. (2020). A narrative review of the literature on students at risk of dropping out. *EurAsian Journal of Biosciences*, 14(2), 6009–6017.
- Olev, A., & Alumäe, T. (2022). Estonian Speech Recognition and Transcription Editing Service. *Baltic Journal of Modern Computing*, 10(3).
<https://doi.org/10.22364/bjmc.2022.10.3.14>
- Pellegrini, M., Pannone, C., Fadda, D., Scalas, L. F., Vivanet, G., & Neitzel, A. (2025). Protocol: Prevention, Intervention, and Compensation Programs to Tackle School

- Dropout: An Evidence and Gap Map. *Campbell Systematic Reviews*, 21(1).
<https://doi.org/10.1002/cl2.70032>
- Quincho Apumayta, R., Carrillo Cayllahua, J., Ccencho Pari, A., Inga Choque, V., Cárdenas Valverde, J. C., & Huamán Ataypoma, D. (2024). University Dropout: A Systematic Review of the Main Determinant Factors (2020-2024). *F1000Research*, 13, 942.
<https://doi.org/10.12688/f1000research.154263.2>
- Riigikontroll. (2022). *Eesti tervishoiu suundumused*.
<https://www.riigikontroll.ee/DesktopModules/DigiDetail/FileDownloader.aspx?AuditId=3555&FileId=16173>
- Salmi, E., Vehkakoski, T., Aunola, K., Määttä, S., Kairaluoma, L., & Pirttimaa, R. (2019). Motivational sources of practical nursing students at risk of dropping out from vocational education and training. *Nordic Journal of Vocational Education and Training*, 9(2), 112–131. <https://doi.org/10.3384/njvet.2242-458X.1992112>
- Santos, S. A., Nada, C., Macedo, E., & Araújo, H. C. (2020). What do young adults' educational experiences tell us about Early School Leaving processes? *European Educational Research Journal*, 19(5), 463–481.
<https://doi.org/10.1177/1474904120946885>
- Shannon, G. S., & Bylsma, P. (2006). *Helping Students Finish School: Why Students Drop Out and How to Help Them Graduate*. Office of Superintendent of Public Instruction, Olympia, Washington.
- Ten Hoeve, Y., Castelein, S., Jansen, G., & Roodbol, P. (2017). Dreams and disappointments regarding nursing: Student nurses' reasons for attrition and retention. A qualitative study design. *Nurse Education Today*, 54, 28–36.
<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.04.013>
- Urwin, S., Stanley, R., Jones, M., Gallagher, A., Wainwright, P., & Perkins, A. (2010). Understanding student nurse attrition: Learning from the literature. *Nurse education today*, 30(2), 202-207. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2009.07.014>
- Öhman, A. (2005). Qualitative methodology for rehabilitation research. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 37(5), 273–280. <https://doi.org/10.1080/16501970510040056>
- Önan, E. & Yildirimer, K. (2023). Causes and consequences of dropout in vocational high schools and suggestions for prevention. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7787486>
- Winding, T. N., & Andersen, J. H. (2015). Socioeconomic differences in school dropout among young adults: the role of social relations. *BMC Public Health* 15, 1-11.
<https://doi.org/10.1186/s12889-015-2391-0>

Lisa 1. Intervjuu kava

Sissejuhatavad küsimused

1. Mitu aastat on sul tervishoiuvaldkonnast õpingutest möödas?
2. Milline on olnud sinu varasem õpi- või tööteekond, mis viis sind õppima tervishoiuvaldkonnast eriala?
3. Mis ajendas sind valima just tervishoiuvaldkonnast eriala?
4. Milline on olnud sinu varasem kokkupuude tervishoiuvaldkonnast tööga?

Õpingutest välja langemine/õpingute katkestamine

1. Mis hetkel sa tundsid, et õpingutega jätkamine hakkab muutuma keeruliseks?
2. Mis ajal sa koolist välja langesid/õpingud katkestasid? (nt esimesel kuul, esimese semestri lõpus, teisel aastal jne)
3. Milline olukord või hetk viis sind otsuseni, et katkestad õpingud?
4. Mis oli õpingute katkestamise peamine põhjus? Miks Sa nii arvad? Kui pikalt läks aega otsusele jõudmiseni?

Õpingute käigus esinenud takistused

1. Millised olid sinu ootused õpingutele?
2. Kuidas vastas tegelikkus sinu ootustele? Miks sa nii arvad?
3. Millised olid peamised raskused, millega õpingute jooksul kokku puutusid? Millest need raskused tekkisid?
4. Kuidas vastas õppetöö korraldus sinu ootustele ja võimalustele? Põhjenda palun. (struktuurne tasand)
5. Kuidas vastas kooli keskkond ja õpetamismeetodid sinu ootustele ning võimalustele? Põhjenda palun. (institutsionaalne tasand)
6. Kuidas vastasid koostöö ja suhted õpetajate ning teiste õpilastega sinu ootustele? Põhjenda palun. (sotsiaalne tasand)
7. Kuidas mõjutas õppimine Sinu igapäevaelu ning perega/tööga seotud kohustusi? (perekondlik tasand)
8. Kuidas vastas eriala valik ja erialane õpe sinu ootustele ning vajadustele? (individuaalne tasand)
9. Kas ja millist tuge õpingutega jätkamiseks vajasid?
10. Kas ja millist tuge said kooli poolt?

11. Millist tuge otsisid ja kasutasid ise?

Võimalikud ennetusmeetmed

1. Kas oled hiljem kahetsenud, et õpingud pooleli jätsid? Miks?
2. Kas ja kuidas oleks saanud sinu õpingute katkestamist ennetada?
3. Kui Sul oleks võimalik ajas tagasi minna, siis mida teeksid täna teisiti seoses eriala valiku ja õpingutega?
4. Tuginedes sinu kogemusele, siis mida saab sinu arvates kool teha teisiti, et ennetada õpingute katkestamist?
5. Mida saavad õppijaga seotud teised inimesed teha, et ennetada õpingute katkestamist?
6. Mida saab iga õppija ise teha, et ennetada õpingute katkestamist?
7. Millised oleksid Sinu ettepanekud koolile, et vähendada tervishoiuualasest õppest väljalangemist/õpingute katkestamist?
8. Millisel juhul kaaluksid tulevikus tervishoiuualasesse õppesse naasmist? Mis peaks selleks muutuma?

Lisa 2. Esimese uurimisküsimuse kategooriad ja koodid

Tabel 2. Kategooriad ja koodid esimese uurimisküsimuse kohta.

Uurimisküsimus	Kategooria	Koodid
Millised on tervishoiualases õppes kogetud takistused ja väljalangemise põhjused õpingud katkestanud õppijate vaatest?	Isikust endast ja perekonnast tulenevad põhjused	Eriala sobimatus Ajapuudus Terviseprobleemid Vähene huvi eriala vastu Motivatsiooni puudumine Keerulised suhted perega Tugisüsteemi puudumine
	Koolist tulenevad põhjused	Liigne koormus Probleemid praktikaga Ebaefektiivne õppemeetod või hariduskorraldus Keeruline ja ebameeldiv suhtlus õpetajaga Kooli ükskõiksus probleemide korral Ebameeldiv või kehv töökeskkond Tugisüsteemi puudumine
	Majanduslikust olukorrast tulenevad põhjused	Rahalised raskused Töö ja õpingute sobimatus

Lisa 3. Teise uurimisküsimuse kategooriad ja koodid

Tabel 3. Kategooriad ja koodid teise uurimisküsimuse kohta.

Uurimisküsimus	Kategooria	Koodid
Kuidas ennetada õppes väljalangemist õpingud katkestanud õppijate vaatest?	Isikust endast tulenevad ennetusmeetmed	Efektiivne ajaplaneerimine Iseseisev ettevalmistus õppeks
	Koolist tulenevad ennetusmeetmed	Mitmekesised õppemeetodid ja kaasaegsem õppekorraldus Varajane probleemi teadvustamine Avatud ja õpilassõbralik suhtlus kaasõpilaste ning õpetajatega Finantsiline tugi Vaimse tervise tugi Sisseastumiskatsed

Lisa 4. Kodeerimise väljavõte QCAmap keskkonnast

Intervjueeritav D:

I: Okei, aga millised olid peamised raskused, millega sa õpingute jooksul siis kokku puutusid ja millest need tekkisid?

D: Peamised raskused, ma ütleksin, et oli ikkagi see ise, hästi palju iseõppimist. Et noh, et kuna enamuse oli Zoom'i teel, siis oli ka see, et sul oligi viis-kuus rühma olid koos ühes Zoom'i tunnis ehk siis vahepeal oligi ühes tunnis kakssada-kolmsada inimest. Ja kui tekkis küsimus, siis tegelikult tol hetkel ei olnud seda võimalik küsida, sest õpetajad läksid väga kiiresti materjali on palju ja hästi palju pidi ise õppima. Ja kui teemast aru ei saa, siis pead ise endale selle selgeks tegema. Et ma arvan, et tervishoius või meditsiinis ei tohiks olla neid iseõppimisi nii-nii palju.

RQ1-14

RQ1

Ebaefektiivne õppemeetod

RQ1-14

Intervjueeritav F:

I: Okei, kas ja millist tuge sa vajasisid õpingute tegemiseks?

F: Mul oleks olnud tore, kui mul oleks olnud keegi võib-olla jah kõrval olemas. Vahet pole siis kes, aga oleks lihtsalt võib-olla olnud kasvõi mingi see kogukond, et õpid kellegagi koos samal ajal. Või kas siis kursusekaaslane või midagi, aga kuna ma elasin täiesti üksinda. Siis ei olnud mul selles mõttes kedagi, kes nagu jagaks minuga sama olukorda ja pluss veel ka mul sõbrad olid ka selles mõttes, et neil olid omad asjad, nemad olid justkui nagu

RQ2-1

Toe vajadus

Lisa 5. Kaaskodeerimise väljavõte QC Amap keskkonnast

Kaaskodeerija kodeerimine on paremal ning töö autori kodeerimine on paremal.

I: Ja milline oli see olukord või hetk viis siis sind selle otsuseni, et sa nüüd katkestad õpingud?

B: See oli vist see, noo, viimane praktika nädal, kus ma lihtsalt ei soovinud enam seda edasi teha, sest see kõik oli päris kurnav ja ma olin päris väsinud selleks ajaks. Ma tegelikult tundsin, et see praktika tekitas minus nagu seda läbipõlemise tunnet. Ma ei tahtnud enam kooli minna, ega praktikale minna, ega üldse kodust väljagi minemine oli ebameeldiv.

I: Mis oli sinu puhul selleks peamiseks katkestamise põhjuseks ja miks jätkestamise põhjus?

I: Kas sa vajasid õpingutega jätkamiseks mingisugust tuge või abi? Ja kui jah, siis millist?

A: Kindlasti nagu oleks ju tore saada mingit tuge, aga ma nagu, ma ei oska isegi nagu öelda, kust see siis oleks pidanud tulema nagu. Kas nagu kaasõpilastelt või õpetajatelt või...

I: Järgmine küsimus on siis, et kas sa said kooli poolt üldse mingisugust tuge?

A: Ei.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Laura Lannusalu,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Tervishoiualaste erialade õpingute katkestamise põhjused ja ennetusmeetmed õpingud katkestanud õppijate vaatest”, mille juhendaja on Kerli Kõiv, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Laura Lannusalu

20.05.2025